

Høring – Forslag til ny forskrift om miljø og helse i barnehager, skoler og skolefritidsordninger

Norsk Fysioterapeutforbund leverte 28. desember 2019 sitt høringsinnspill til Helse- og omsorgsdepartementet vedrørende forslag til ny forskrift om miljø og helse i barnehager, skoler og skolefritidsordninger.

Norsk Fysioterapeutforbund viser til Helse- og omsorgsdepartementets forslag til ny forskrift om miljø og helse i barnehager, skoler og skolefritidsordninger (SFO). Dette er en viktig folkehelseforskrift. I all hovedsak støtter Fysioterapeutforbundet tydeliggjøringen forslaget innebærer, men ønsker å komme med noen kommentarer.

Vi vil i tillegg foreslå en tilføyelse til § 4, samt også foreslå en liten justering på den foreslåtte teksten til opplæringslovens § 9 A-7. Disse endringene har vi lagt inn i slutten av høringssvaret.

Norsk Fysioterapeutforbund mener at:

1. Helsefremmende og trygge skoler, barnehager og SFO er avhengig av gode kommunale planprosesser.
2. Barnehager, skoler og SFO må ha et ute- og innemiljø som:
 - legger til rette for motorisk utvikling tilpasset ulike barns alder og funksjonsnivå.
 - legger til rette for lek, fysisk aktivitet, bevegelsesglede og fysisk aktiv læring for alle barn, også barn med funksjonshemninger eller barn med behov for tilrettelegging.
 - er universelt utformet.
3. Det må sikres trygg adkomst og legges til rette for at barn kan ankomme barnehage, skole og SFO gående eller syklende.
4. Underlag og lekeapparater må verken skade barns helse eller miljøet.

Kommentar til punkt 1

Gode planprosesser er avgjørende på dette området. Det må sikres at brukere og aktuell fagkompetanse, som for eksempel fysioterapeuter, tidlig blir invitert inn i planleggingsprosessen. Fysioterapeuter har kompetanse i motorisk utvikling og hva som stimulerer barns motoriske utvikling og bevegelsesglede. Dette er viktig kompetanse særlig når utearealer skal utformes og tilrettelegges.

Planprosessene må ta høyde for at skole og barnehage har tilstrekkelig og tilfredsstillende areal for aktivitet.

Kommentar til punkt 2, jf. §4

Betydningen fysisk aktivitet har på metabolske faktorer som blodsukker og risiko for diabetes, hjerte- og karhelse, psykisk helse mv. er godt kjent. Vi opplever at betydningen fysisk aktivitet har på motorisk utvikling og muskel- og skjelettapparatet er underkommunisert.

Stavangerprosjektet^{[1][1]} viser blant annet sammenheng mellom svak motorikk i 2 års alder og svake skoleprestasjoner, noe som er en sterk indikasjon på at det er viktig å øke den fysiske aktiviteten i barnehagen.

Verdens helseorganisasjon og Helsedirektoratet anbefaler at barn er fysisk aktive minimum 60 minutter pr dag. Minst tre ganger i uka bør aktiviteten være av høy intensitet. Aktiviteten bør bidra til økt muskelstyrke og være så allsidig som mulig. Dessverre er det ikke mange barn som tilfredsstillende disse anbefalingene, og utviklingen får ikke i riktig retning. Barnehage, skole og SFO må bidra til mindre stillesitting og mer fysisk aktive barn.

Fysioterapeutforbundet er opptatt av at uteområdet må utformes slik at det gir rom for spontan lek og utfordringer på ulike motoriske nivå. Arealet må gjøre det mulig å gjennomføre en time fysisk aktivitet hver dag. Det vil si at både hallkapasitet og uteareal må ha tilstrekkelig kapasitet

Det anbefales et tverrfaglig samarbeid med f.eks. fysioterapeut i forhold til å tilrettelegge for alle barn – dette kan gå både på utforming av miljøet og i valg av aktiviteter for å muliggjøre/legge til rette for inkludering, deltakelse og aktivitet for barn med endret funksjonsevne, både med hensyn til syn, hørsel, motorikk.

Det er politisk enighet om at det bør innføres en time fysisk aktivitet i skolen hver dag. I den forbindelse er det blitt økt fokus på fysisk aktiv læring. ASK – prosjektet Active Smarter Kids har publisert mye på dette området. Artikkel om fysisk aktivitet og mild positiv effekt på eksekutive funksjoner finnes også her^{[2][2]}. Det er derfor viktig at skolens uteområde også ivaretar behovet for plass til fysisk aktiv læring.

Kommentar til punkt 3, jf. §5

Det må sikres trygg adkomst til barnehage, skole og SFO. Det må også legges til rette for at barn kan komme til og fra skole og barnehage ved å gå eller sykle, til helsefremmende transport. Adkomst må være en del av de kommunale planprosessene.

Kommentar til punkt 4

Kunstgress og støtdempende fallunderlag blir brukt på lekeplasser og i barnehager og skoler over hele landet. Plasten og gummi underlagene består av, sprer miljøgifter som gummigranulat og mikroplast, og tungmetaller som sink og bly. Vi støtter Naturvernforbundet og Kreftforeningen som etterlyser mer forskning på om dette kan utgjøre en helserisiko, spesielt for barn.

Øvrige kommentarer

§9 Måltider og spisetid

Vi støtter at måltidene skal ha en sosialt god ramme. Mange skoler har relativt kort spisetid, og det settes gjerne på TV/YouTube etc. under måltidet. For barn som sliter med overvekt er det dokumenterte sammenhenger mellom spisehastighet, mengde mat og tv-titting under måltid.

§8 Lydforhold

På nye skoler er det gjerne tynne skillevegger mellom klasserom for å ha mulighet til å åpne mellom klasserom, som oftest er disse lukket. Dette bidrar til mye støy, da disse veggene isolerer lyd dårlig. Dette påvirker igjen elevenes læringsmiljø.

Forslag til tilføyelse av forskriftstekst § 4, første ledd

Virksomheten skal drives på en helsemessig tilfredsstillende måte. Virksomhetens fysiske miljø skal være forsvarlig ut fra en vurdering av faktorer i miljøet som kan påvirke barnehagebarns og elevers helse, trivsel, lek og læring, **og av en slik størrelse at det stimulerer til fysisk aktivitet**. Dersom forhold knyttet til enkeltfaktorer i miljøet avviker fra faglige normer må virksomheten kunne dokumentere at det fysiske miljøet likevel er tilfredsstillende.

Forslag til tilføyelse i opplæringsloven, ny § 9 A-7, første ledd

Alle elevar har rett til ein arbeidsplass som er tilpassa behova deira. Skolen skal innreiast slik at det blir teke omsyn til dei elevane ved skolen som har funksjonshemmingar **eller behov for tilrettelegging**.

Med hilsen

Jorunn Lunde (fagsjef)

Kari Bente Sørli (seniorrådgiver)

^[3]^[1] <https://www.barnehage.no/artikler/de-fulgte-tusen-barn-over-ti-ar-i-dag-far-vi-vite-hva-de-har-funnet-ut/451151>

^[4]^[2] <http://www.askbasen.no/ask>